

سوالات درس نهم منطق پایه دهم

سوالات صحیح ، غلط:

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید:

- 1) در مغالطه ی رفع مقدم، اگر مقدم تایید شود الزاماً تالی تایید نمی شود.
- 2) با قضیه منفصل حقیقی، چهار قیاس استثنایی می توان تشکیل داد که همگی معتبرند.
- 3) در قضیه شرطی منفصل حقیقی، دونسبت هم زمان می تواند صادق و هم کاذب باشد.
- 4) قیاس استثنایی اتصالی، از حالت وضع مقدم می توان نتیجه درست گرفت.
- 5) در قضیه ی « در صورتی که هوا روشن باشد، رانندگی می کنیم.» مقدم قضیه « هوا روشن است.» می باشد.
- 6) در قیاس استثنایی، مقدمه ی اول همواره نقیض نتیجه است.
- 7) به قضایایی که در آن به اتصال ولی نه به انفصال میان دو نسبت حکم شود ، قضیه شرطی می گویند.
- 8) وجه تسمیه ی قضایای شرطی متصل این است که نوعی وابستگی میان اجزای آن برقرار است.
- 9) در قیاس استثنایی متصل تنهادهو حالت دارای نتیجه قطعی اند.
- 10) در قضیه شرطی منفصل غیرقابل جمع در کذب ، هر دو بخش قضیه نمی تواند کاذب باشد.
- 11) به قضایایی که در آن حکم مامشروط به امر دیگری باشد، قضیه شرطی می گویند.

سوالات جای خالی:

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید :

- 1) قضیه ای که در آن هم درست بودن دوطرف و هم نادرست بودن آن ها محال باشد، قضیه شرطی است.
- 2) قضیه ی این بیماری یا سرماخوردگی است یا دیفتری قضیه شرطی است.

- 3) در قضایای شرطی منفصل حقیقی اثبات یکی از طرفین منجر به می شود.
- 4) در قضیه شرطی منفصل مانعاً الجمع اگر طرف اول کاذب باشد طرف دوم است.
- 5) در قضیه « الف اتفاق می افتد اگر ب روی داده باشد» مقدم است.
- 6) در قیاس از صدق هر جزء به کذب دیگری و بالعکس می رسیم.
- 7) در عبارت "شیرین ترین درس ما منطق است" موضوع است.
- 8) به بخش شرط قضیه شرطی متصل و به جواب شرط گفته می شود.
- 9) اگر در شرطی متصل از قاعده وضع تالی نتیجه گیری شود آنگاه رخ می دهد.*
- 10) قضیه‌ای که در آن هم درست بودن دو طرف و هم نادرست بودن آن‌ها محال باشد قضیه‌ی شرطی منفصل است.
- 11) در قاعده‌ی رفع تالی، نفی منجر به نفی می شود.
- 12) مقدم و تالی اجزای قضیه می باشند.
- 13) قضیه قاره یا اروپاست یا آسیا ، یک قضیه شرطی منفصل است.
- 14) یک قضیه شرطی متصل از جزء تشکیل شده است .
- 15) قیاس استثنایی از دو مقدمه تشکیل شده است که یکی و دیگری است.
- 16) در قضیه شرطی منفصل حقیقی اگر طرف اول صادق باشد طرف دوم کاذب است.

سوالات جور کردنی:

1) موارد سمت راست را با موارد سمت چپ انطباق دهید.

1) میوه یا گلابی است یا هلو	الف) منفصل حقیقی
2) قضیه یا حملی است یا شرطی	ب) منفصل مانعاً الرفع
3) رشته تحصیلی در دبیرستان یا انسانی یا تجربی	ج) منفصل مانعاً الرفع
4) قضیه شرطی یا متصل است یا منفصل	د) شرطی متصل

2) موارد سمت راست را با موارد سمت چپ انطباق دهید.

1) قضیه شرطی منفصل حقیقی	الف) عدد یا پنج است یا شش
2) قضیه شرطی منفصل مانعاً الجمع	ب) علم یا تصور است یا تصدیق
3) قضیه شرطی منفصل مانعاً الرفع	

سوالات تشخیصی:

1) اقسام قضایای منفصل زیر را مشخص کنید.

- 1) نتیجه‌ی هر عمل یا در دنیا یا در آخرت به انسان می‌رسد.
- 2) قضیه‌ی محصوره یا موجب است یا سالبه.
- 3) علی یا رشته ریاضی را انتخاب می‌کند یا رشته تجربی.
- 4) هر قضیه یا صادق است یا کاذب .
- 5) تصور یا کلی است یا جزئی .

6) شکل یا دایره است یا مربع .

7) عدد طبیعی یا زوج است یا فرد.

8) شاهین یا دانشجو است یا دانش آموز .

9) جسم یا حساس است یا غیر حساس .

10) هر قضیه حمله یا موجهه است یا سالبه .

11) علی یا در آب است یا غرق نمی شود.

12) رشته تحصیلی در دبیرستان یا انسانی است یا تجربی.

13) قضیه شرطی یا متصل است یا منفصل.

2) مقدم و تالی را در قضایای زیر تعیین کنید.

1) اگر فردا امتحان داشته باشیم، نمی توانیم امشب به مهمانی برویم.

2) تمرین ها را امشب می نویسم ، اگر وقت پیدا کنم

3) اگر لب فروبندم کنون جانم به جوش آید درون (مولانا)

4) ابروی او گره نشد گرچه که دید صد خطا (مولانا)

5) تا بندهی تو شده است تا بنده شده است. (حافظ)

6) ساقیا باده که اکسیر حیات است بیار/ تا تن خاکی من عین بقا گردانی (حافظ)

7) اگر این عدد زوج است پس بر دو قابل قسمت است .

8) اگر درست زندگی کنیم ، از آخرت خود نباید نگران باشیم.

9) اگر باران به کوهستان نبارد به سالی دجله گردد خشک رودی

3) مشخص کنید که در گزینه های زیر کدام قضیه ، منفصل است ؟

1) یکی صادق و یکی کاذب و صادق بودن هر دو محال است .

2) هر دو می توانند کاذب باشند اما صادق بودن هر دو محال است .

3) هر دو می توانند صادق باشند اما کاذب بودن هر دو محال است .

4) هر کدام از موارد زیر جزء کدام قیاس استثنایی است ؟ سپس اعتبار یا عدم اعتبار آن ها را مشخص

کنید.

1) اگر سیگار بکشم ، عمرم کوتاه خواهد شد، حال که سیگار نمی کشم، پس عمری طولانی خواهم داشت.

2) هر قضیه ای یا موجه است یا سالبه ، این قضیه موجه است پس سالبه نیست.

3) اگر دانش آموز گستاخ باشد با حیا نیست. این دانش آموز با حیا است پس گستاخ نیست.

4) علت بیماری دیابت یا از سوء تغذیه است یا ارثی است. اما او سوء تغذیه دارد پس ژنتیکی نیست.

5) قضیه یا حملی است یا شرطی، این قضیه شرطی نیست پس حملی است.

6) اگر دانش آموز درس بخواند موفق می شود، اما او موفق نیست، پس درس نمی خواند.

6- نوع قضیه زیر را مشخص کنید سپس اجزای آن را بنویسید .

« مردمک چشم تنگ می شود ، نور شدید باشد »

سوالات چهار گزینه ای :

1) قضایای حملی براساس کدام جزء خود تقسیم نمی شوند؟

الف) موضوع (ب) محمول (ج) نسبت (د) سور

2) در قضایای شرطی متصل ، مستلزم است .

الف) مقدم - معنای قضیه شرطی (ب) تالی - معنای مقدم (ج) اتصال - شرط (د) شرط - مشروط

3) قضایای حملی محصوره

الف) حتما سور دارند (ب) سور پذیرند (ج) کیفیت ندارند (د) موضوع جزئی دارند

4) به ترتیب نوع اجزاء تشکیل دهنده قضایای حملی و شرطی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) تصدیق - تصور (ب) تصور - تصدیق (ج) تصدیق - تصدیق (د) تصور - تصور

در شرطی متصل مستلزم و اساسا ماهیت شرطی متصل همین است .

الف) تالی - مقدم - وجود مقدم (ج) مقدم - تالی - وجود مقدم

ب) تالی - مقدم - رابطه میان این دو جز (د) مقدم - تالی - رابطه میان این دو جز

5) " چهار ضلعی یا مربع است یا مستطیل " چه نوع قضیه شرطی است ؟

الف) منفصل حقیقی (ج) منفصل غیر قابل جمع در صدق

ب) متصل شرطی (د) منفصل غیر قابل جمع در کذب

6) تفاوت اصلی قضایای شرطی با قضایای حملی کدام است؟

الف) مشروط بودن حکم (ج) ترکیب قضیه دو جمله

ب) استفاده از ادوات شرط (د) مشروط بودن اجزای قضیه

7) نتیجه یک قیاس استثنایی که در آن فقط یک مقدمه شرطی منفصل باشد.

الف) همیشه شرطی منفصل است (ج) همیشه حملی است

ب) همیشه شرطی است (د) می تواند حملی باشد یا شرطی

8) مقدم در قضیه شرطی جمله ای است که

الف) در ابتدای عبارت بیاید. (ج) به لحاظ معنی قبل از تالی آمده باشد.

ب) با اگر یا هرگاه آغاز شود. (د) در ابتدای آن معنای اگر باشد.

9) کدام گزینه صحیح نیست.

الف) دو بخش قضایای غیر قابل جمع در کذب می توانند قابل جمع در صدق باشند.

ب) دو بخش قضایای غیر قابل جمع در صدق نمی توانند قابل جمع در کذب باشند.

ج) انفصال میان دو بخش منفصل حقیقی انفصال تام است.

د) هر دو بخش منفصل حقیقی نمی توانند همزمان صادق و همزمان کاذب باشند.

سوالات کوتاه پاسخ:

1) در جمله "امشب تمارین را می نویسم اگر وقت کنم" تالی را بیابید.

2) قضیه ای که هم درست بودن دو طرف قضیه و هم غلط آن محال باشد کدام قضیه شرطی منفصل است؟

3) "هیچ کدام و شاید هر دو" حاکی از چه نوع شرطی است؟

4) دو مورد از اقسام شرطی منفصل را نام ببرید.

5) انواع قیاس استثنایی انفصالی را نام ببرید.

6) اجزای قضایای شرطی متصل را نام ببرید.

7) منظور از "وضع مقدم" چیست؟

8) ملاک تشخیص مقدم وتالی را نام ببرید.

سوالات تشریحی :

به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

1) اجرای قضیه شرطی متصل را روی یک مثال مشخص کنید.

2) اجزای قضیه شرطی منفصل را روی یک مثال مشخص کنید.

3) قیاس استثنایی را تعریف کنید و یک مثال بنویسید.

4) قضیه غیرقابل جمع در کذب را تعریف کنید و مثال بزنید.

5) قضیه غیر قابل جمع در صدق را تعریف کنید و مثال بزنید.

گروه فلسفه و منطق ، منطقه 13 شهر تهران